

เรื่องเล่าพลังชุมชนสู้ภัยโควิด 19

ระพีพิศคุณภาพชีวิต

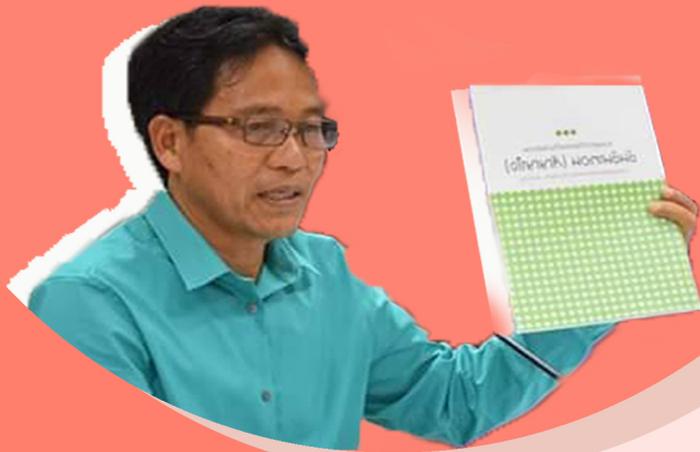
ฉบับที่ 33 วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2563

จากชั้นชีนาทอน

สู่ชั้นชีสู้ภัยโควิด 19

เปลี่ยนทุกข์เป็นสุข

ชาวตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ใช้กระบวนการ “ชั้นชี” หรือ สัญญาใจ จัดการปัญหาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนมาตลอดหลายปี ต่อเนื่องสู่ “ชั้นชี” สู้ภัยโควิด-19 ช่วยเปลี่ยนทุกข์ให้กลายเป็นสุข เพราะคนนาทอนไม่ทอดทิ้งกัน

สวัสดิ์ศรีรับ เรื่องเล่าพลังชุมชนสู้ภัยโควิด-19 ฉบับนี้ “สุขน” ขอพาล่องใต้ไปเยี่ยมตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ตำบลเล็ก ๆ ริมฝั่งทะเลอันดามันที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งขุนเขา ผืนนา ป่า และท้องทะเล เป็นชุมชนที่ผู้คน 2 ศาสนา อยู่ร่วมกันอย่างสันติและปรองดองครับ

ที่ผ่านมา คนนาทอนก็ประสบปัญหาและมีความทุกข์เหมือนชุมชนอื่นทั่วไป แต่เครื่องมือภูมิปัญญาที่ชาวนาทอนเลือกมาใช้แก้ไขปัญหา ชื่ออาจแปลกแต่แก่นะครับ ภาษาถิ่นใต้ เรียกว่า “ชั้นชี” หรือ “ญัณญี่” มีรากศัพท์จากภาษามลายู ที่หมายถึง สัญญาใจ “ชั้นชีนาทอน” จึงเป็นสัญญาใจของคนนาทอนในการจัดการชุมชน ผมฟังแล้วก็เหมือนหลักการของธรรมนูญสุขภาพเลยนะครับ

พีสมยศ ฤทธิ์ธรรมนาถ นายก อบต. นาทอน เล่าให้ผมฟังว่า นาทอนใช้ “ชั้นชี” เพื่อสร้างข้อตกลงและกติกาในการอยู่ร่วมกันของผู้คนทั้ง 9 หมู่บ้าน ไม่เน้นบทลงโทษ แต่มุ่งให้เกิด แนวทางแก้ปัญหา หาทางออกร่วมกันและพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะระดับตำบล การขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติมี **คณะกรรมการชั้นชีพลเมือง** เป็นกลไกหลักที่เกิดจากความร่วมมือของผู้นำ 4 เสาหลักชุมชน คือ ศาสนา ประชาสังคม ท้องที่ และท้องถิ่น จัดกระบวนการเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนร่วมกันสร้างข้อเสนอ กลั่นกรองตกผลึกเป็นฉันทมติในการกำหนดทิศทางพัฒนาและออกแบบการจัดการปัญหา กำหนดว่า จะร่วมกัน “ทำ” หรือ “ไม่ทำ” ในเรื่องต่าง ๆ ชุมชนจึงรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของ “ชั้นชีนาทอน” ทำให้การนำไปใช้บรรลุผลได้ไม่ยาก

รวมพลังพลเมืองสู้ภัย ช่วยชาติสู้ภัยโควิด 19

เมื่อสถานการณ์โรคโควิด-19 มาเยือน อบต. นาทอน จึงเร่งปรึกษาหารือกับสภาองค์กรชุมชนตำบลนาทอน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูล ศปจ.สตูล คณะกรรมการกองทุนสุขภาพ ตำบลนาทอน ภาคเอกชน รวมทั้งคณะกรรมการชั้นซีพลเมืองหรือผู้นำ 4 เสาหลักของชุมชน ตกลงดำเนินการ 3 เรื่อง สำคัญครับ

1 จัดทำโครงการสานพลังพลเมืองตื่นรู้สู้ภัยโควิด-19

ทบทวนและประเมินสถานการณ์ของโรค และเตรียมกระบวนการเพื่อรับมือ ป้องกัน ควบคุม ฟื้นฟูของตำบลด้วย

2 ออกแบบการบูรณาการระหว่างองค์กรและเครื่องมือ

กระบวนการ โดยได้นำธรรมนูญสุขภาพตำบลมาเป็นเครื่องมือพัฒนามาตรการ กติกา ข้อตกลงในช่วงสถานการณ์โรคระบาด ผสานกับการพัฒนาแผนตำบล การพัฒนาโครงการคุณภาพชีวิตตำบล ใช้ต้นแบบรูปธรรมตำบลสุขภาวะมาดูแล เยียวยา และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชุมชน

3 การบูรณาการการใช้งบประมาณร่วม

ระหว่าง อบต. ตำบลสุขภาวะ กองทุนสุขภาพตำบล และกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อดูแลกลุ่มผู้ยากไร้ และกลุ่มคนเปราะบาง รวมไปถึงการฟื้นฟู เยียวยาชุมชน

นายกฯ สมยศ เล่าว่า การทำงานเริ่มจากการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายและรถแห่ให้ความรู้ และสร้างความตระหนักในการดูแลป้องกันตัวเอง และสอดส่องดูแลกันของคนในชุมชน จัดเวรยามหมุนเวียน และเตรียมความพร้อมรับมือการเดินทางเข้าออกชุมชน

ความเห็นไม่ตรงกันก็มีนะครับ...เมื่อเริ่มแนวคิดจัดตั้งศูนย์กักกันกลางของตำบล ชาวบ้านก็หวาดวิตกและต่อต้าน เขาแก้ปัญหาโดยเรียกชาวบ้านมาหารือร่วมกัน จนได้ข้อสรุปและเข้าใจตรงกันว่าการมีศูนย์กักกันกลางไม่ได้น่ากังวลอย่างที่คิด เพราะมีการวางระบบที่ดีตามมาตรฐาน ควบคุมกับจัดมาตรการดูแลด้านจิตใจ สร้างความอบอุ่น ลดความรู้สึกเป็นคนแปลกหน้า สร้างความเชื่อมั่นว่า **“คนนาทอนไม่ทอดทิ้งกัน”**

โจทย์ต่อไปของคนนาทอนคือ จะอยู่และใช้ชีวิตวิถีใหม่ หลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลายลงอย่างไร เขาใช้การตั้งวงปรึกษากันเหมือนเดิมครับว่า จะเร่งฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งป่าบก ป่าเลน ใช้ทุนความรู้ และภูมิปัญญาชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ สร้างวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตกันอย่างไร เช่น การทำลูกประคบ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น

“ชั้นชีนาทอน” เป็นรูปธรรมความสำเร็จของการใช้จิตวิญญาณการมีส่วนร่วมที่ทำให้ธรรมนูญชุมชนแห่งนี้มีชีวิตอย่างแท้จริงและยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนทุกข์ให้กลายเป็นสุขได้จริงๆ นะครับ

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ